Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

UTAMBUZI WA SPISHI ZA SAMAKI AINA YA JODARI NA WANAOFANANA NAO KATIKA UVUVI WA BAHARI YA HINDI

Indian Ocean Tuna Commission
Commission des Thons de l'Océan Indien
iotc ctoi

Kadi hizi za utambuzi zimetengenezwa na Tume ya Jodari wa Bahari ya Hindi (INDIAN OCEAN TUNA COMMISSION)-IOTC) ili kusaidia kuboresha taarifa za uvuvi na takwimu za Jodari na samaki wanaofanana nao, pamoja na spishi nyinigine za samaki wanaovuliwa katika Bahari ya Hindi. Kadi hizi zitatumika zaidi na waangalizi katika meli za uvuvi, wanaochukua sampuli, Maafisa uvuvi na manahodha wa uvuvi na mabaharia kwenye meli za uvvuvi wa jodari na samaki wanaofanana nao katika Bahari ya Hindi. Taasisi za mafunzo ya uvuvi na jamii za uvuvi ni watumiaji wengine wa kadi hizi.

Kadi hizi zimechapishwa kwa msaada wa fedha uliotolewa na IOTC

Kwa maelezo zaidi wasiliana na:

Tume ya Jodari wa Bahari ya Hindi

Blend Seychelles, ABIS Centre

S.L.P 1011, Victoria, Shelisheli

Simu : +248 422 54 94

Nukushi: +248 422 43 64

Barua Pepe: IOTC-Secretariat@fao.org

Tovuti: http://www.iotc.org

Mpangilio: Julien Million. Ushauri wa kisayansi: Julien Million na David Wilson

Tonatambua kazi iliyofanywa na D.Itano, Dr. C.Anderson and Dr. E.Romanov (CAPRUN-ARDA.katika kutayarisha kadi hizi

Vielelezo © R. Swainston/anima.net.au

Picha kwa hisani ya J.Million (ukurasa wa mbele), D.Itano (kurasa.7&8) na M.Potier (Ukurasa.23)

Jina la kawaida kwa Kiswahili

FAO

Jina la kisayansi

J – Jina kwa kijapani
C – Kichina
E – Kiingereza
F – Kifaransa
S – Kihispania

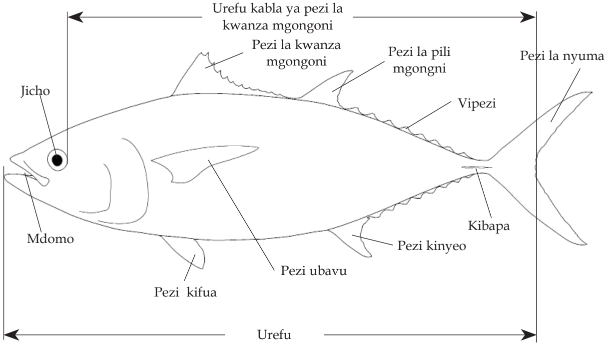

Vipimo vinavyotumika kwa Jodari:

- Urefu (FL)
- Urefu kabla ya pezi la kwanza mgongoni (EF)

Namna ya kutumia kadi hizi

Kila kadi ina yafuatayo:

- jina la kisayansi la aina ya Jodari sambamba na jina kawaida kwa Kiingereza, Kifaransa, Kihispania
- Kijapani, Kichina na kiswahili
- Msimbo wa cha FAO
- picha ya aina ya jodari yenye kuonyesha sehemu muhimu za utambuzi
- Urefu wa juu wa ukuaji wa Jodari
- Urefu wa kawaida wa Jodari kwenye Bahari ya Hindi

Istilahi

- Kibapa: utiko laini; kawaida uhusiana na mkunjo wa ngozi kwenye kifundo cha nyuma.

Jodari

ALB

Thunnus alalunga

J – ビンナガ
C – 长鳍金枪鱼 / 長鰭鮪
E – Albacore
F – Germon
S – Atún blanco

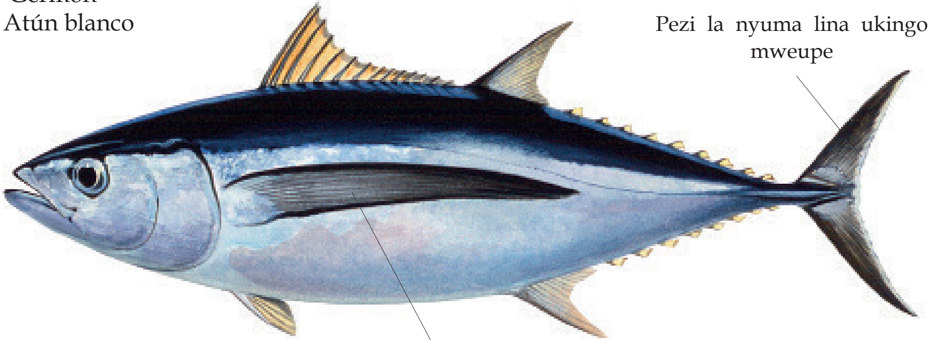

Urefu wa juu: 140 Sm
Urerfu wa kawaida: 40-100 Sm

Jodari

SBT

Thunnus maccoyii

J –ミナミマグロ
C –黄鳍金枪鱼 / 黃鰭鮪
E –Southern Bluefin tuna
F –Thon rouge du Sud
S –Atún rojo del Sur

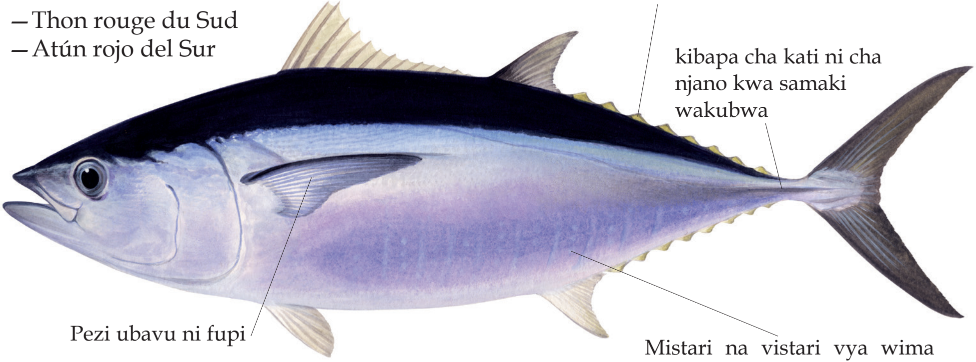

Urefu wa juu: 245 Sm
Urerfu wa kawaida: 160-200 Sm

Jodari jichokubwa

BET

Thunnus obesus

J —メバチ
C —大眼金枪鱼 / 大目鮪
E —Bigeye tuna
F —Patudo, thon obèse
S —Patudo

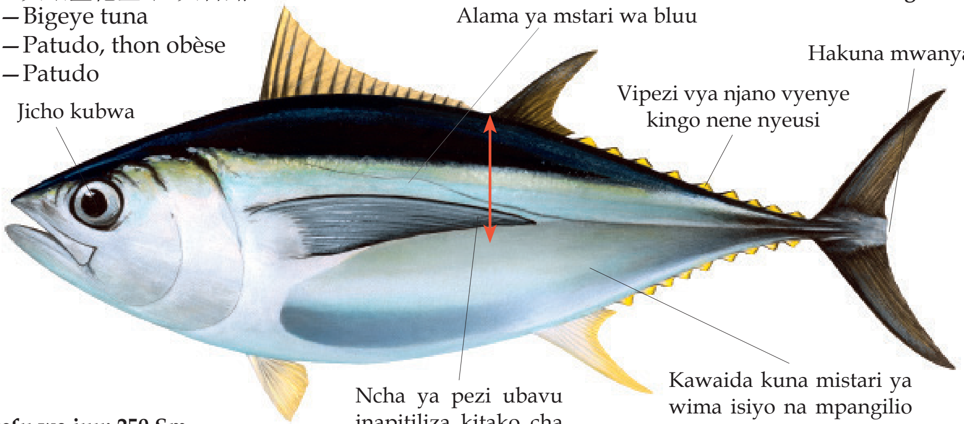

Urefu wa juu: 250 Sm
Urerfu wa kawaida: 30-180 Sm

Jodari pezinjano

YFT

Thunnus albacares

J – キハダ
C – 黄鰭金枪鱼 / 黃鰭鮪
E – Yellowfin tuna
F – Albacore
S – Rabil

Kwa samaki wakubwa pezi mgongo la pili na pezi kinyeo ni refu

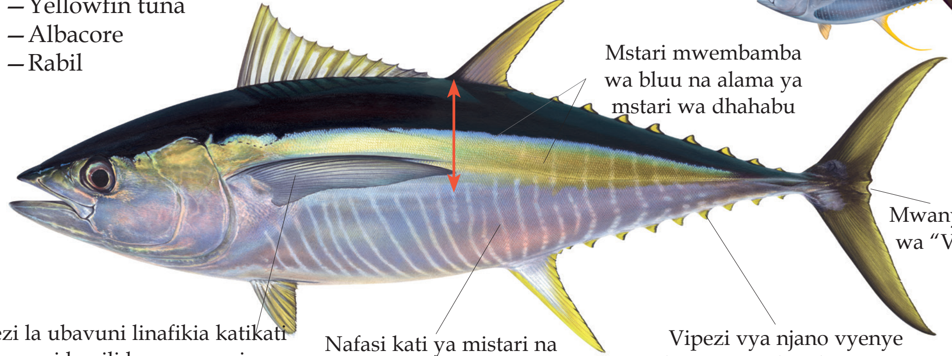

Mstari mwembamba wa bluu na alama ya mstari wa dhahabu

Mwanya wa “V”

Pezi la ubavuni linafikia katikati ya pezi la pili la mgongoni na lina ncha ya mviringo

Nafasi kati ya mistari na vistari ubavuni upo kwa mpangilio

Vipezi vya njano vyenye kingo nyembamba nyeusi

Urefu wa juu: 240 Sm

Urerfu wa kawaida: 30-180 Sm

Tofauti kati ya Jodari pezinjano na Jodari jichokubwa

Alama

Jodari pezi njano

- mistari ya rangi ya fedha iliyokaribiana
- mistari mizima inafuatana na iliyokatika
- kuna mpangilio wa mistari kutoka mkiani kuelekea chini ya pezi ubavu na juu ya mstari wa fahamu

Jodari jicho kubwa

- mistari au alama nyeupe iliyowima, isiyobanana na haina mpangilio
- mistari isiyo na mpangilio, ghutu na hasa chini ya mstari faham

Tahadhari: ***alama au rangi zinafifia haraka baada ya kufa***

Vipezi

Jodari pezi njano

- Yellow with very thin black margin

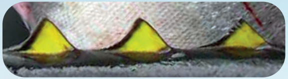

Jodari jicho kubwa

- Njano vyenye kingo nene nyeusi nyuma

Pezi la nyuma

Jodari pezi njano

- Kuna mwanya

Jodari jicho kubwa

- Hakuna mwanya

Tofauti kati ya Jodari pezi njano na Jodari jichokubwa

Kichwa

Jodari pezi njano
- Kichwa kifupi
- Macho yenye kipenyo kidogo

Jodari jicho kubwa
- Kichwa kirefu
- Macho yenye kipenyo kikubwa

Pectoral fins

Jodari pezi njano
- Mapezi ubavu ni mafupi, manene "makali"

Jodari jicho kubwa
- Mapezi ubavu ni marefu, membamba, yamekunjika na yana ncha kali

Jodari mkiamrefu

LOT

Thunnus tonggol

J —コシナガ
C —青干金枪鱼 / 長腰鮪
E —Longtail tuna
F —Thon mignon
S —Atún tongol

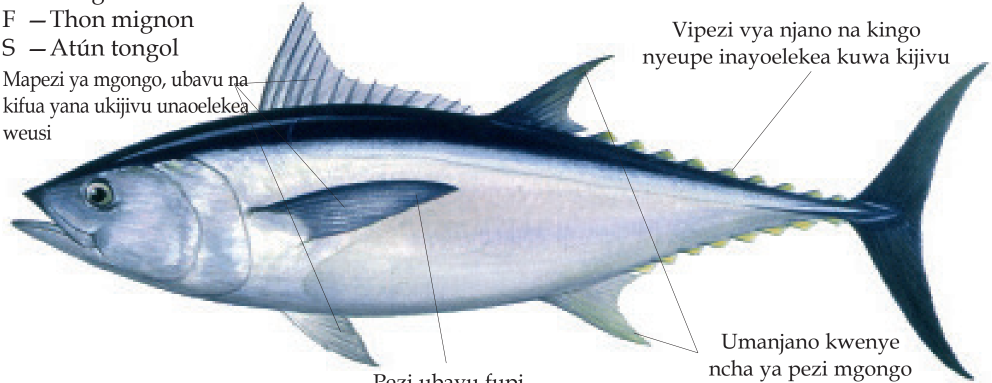

Urefu wa juu: 145 Sm
Urerfu wa kawaida: 40-70 Sm

Zunuba

SKJ

Katsuwonus pelamis

J –カツオ
C –鲣鱼 / 正鰹
E –Skipjack tuna
F –Listao, bonite à ventre rayé
S –Listado

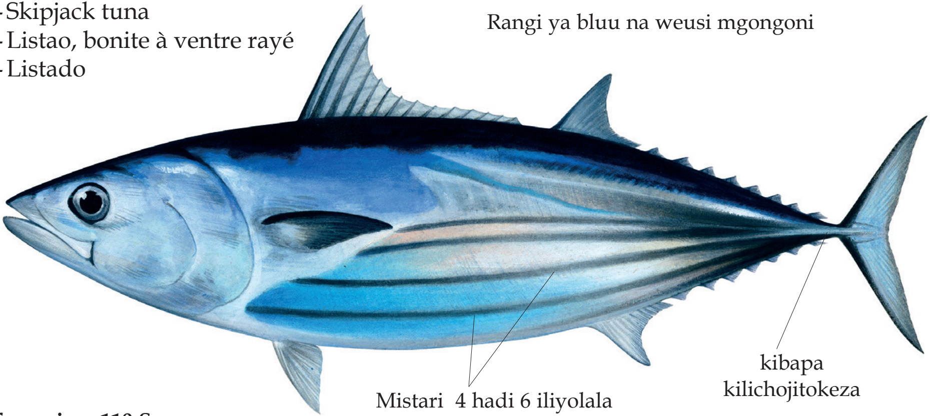

Urefu wa juu: 110 Sm
Urerfu wa kawaida: ≤ 80 Sm

Sehewa

KAW

Euthynnus affinis

J – スマ
C – 巴鲣 / 巴鰹
E – Kawakawa
F – Thonine orientale
S – Bacoreta oriental

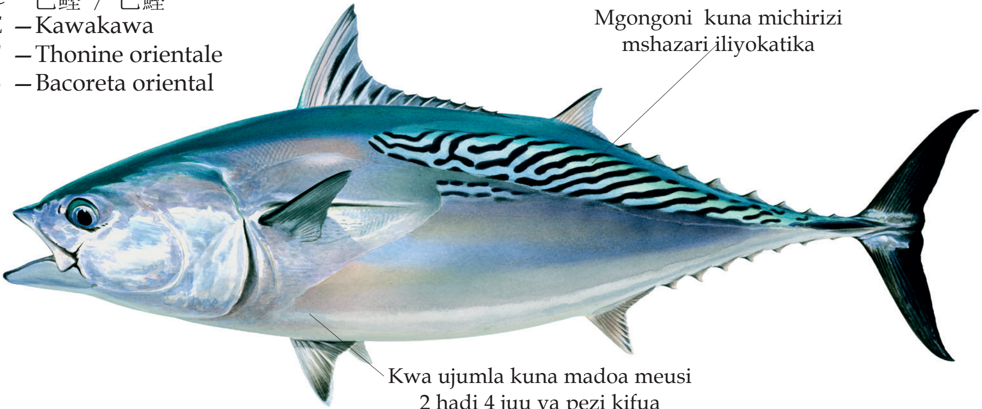

Urefu wa juu: 100 Sm
Urerfu wa kawaida: 80 Sm

Sehewa

FRI

Auxis thazard

J —ヒラソウダ
C —平鰭旗鱼 / 扁花鰹
E —Frigate tuna
F —Auxide
S —Melva

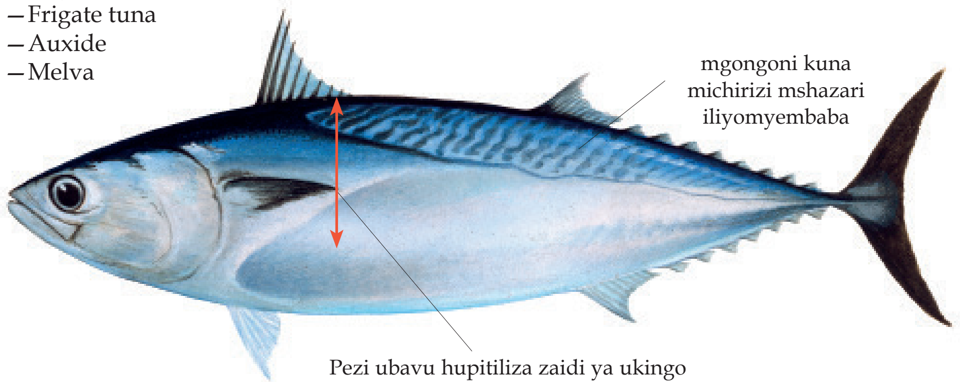

Urefu wa juu: 65 Sm
Urerfu wa kawaida: 25-40 Sm

Sehewa

BLT

Auxis rochei

J –マルソウダ
C –双鰭舵鰹 / 圓花鰹
E –Bullet tuna
F –Bonitou
S –Melva

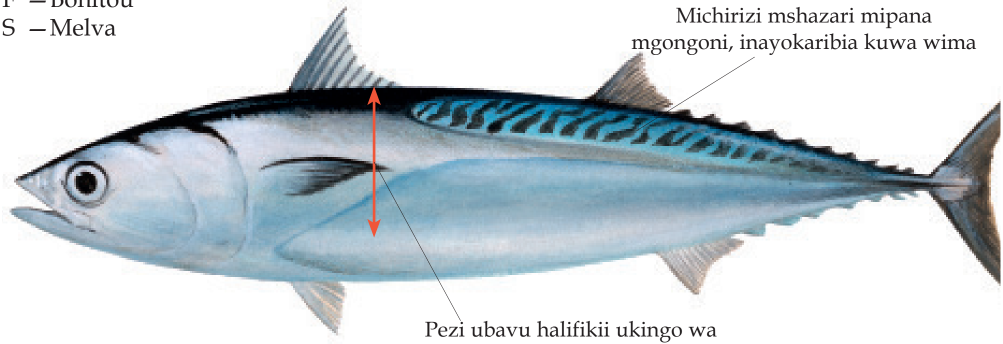

Urefu wa juu: 50 Sm
Urerfu wa kawaida: 15-25 Sm

Nguru

COM

Scomberomorus commerson

J —ヨコシマサワラ
C —鰆 / 康氏馬加鰆
E —Narrow-barred Spanish mackerel
F —Thazard rayé indo-pacifique
S —Carite estriado Indo-Pacífico

Kila upande una miche myeusi iliyosimama wima

Mstari wa fahamu umepinda chini mwishoni mwa pezi mgongo la pili

Urefu wa juu: 240 Sm
Urerfu wa kawaida: ≤ 90 Sm

Nguru kanadi

GUT

Scomberomorus guttatus

J —タイワンサワラ
C —长颌花鰆 / 台灣馬加鰆
E —Indo-Pacific king mackerel
F —Thazard ponctué indo-pacifique
S —Carite del Indo-Pacífico

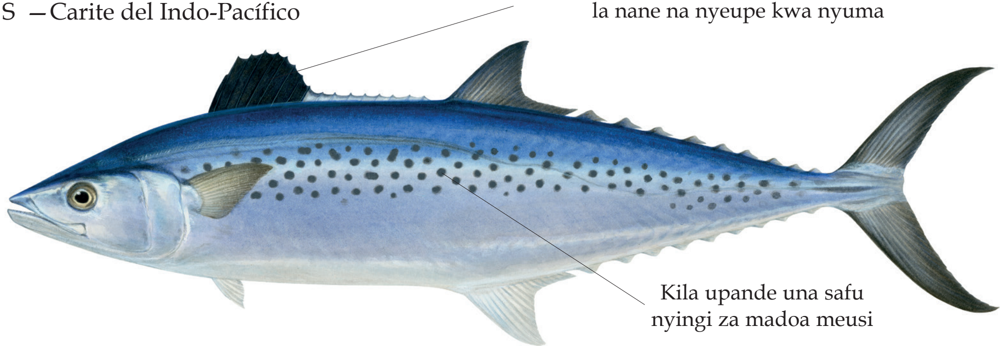

Urefu wa juu: 76 Sm
Urerfu wa kawaida: ≤ 55 Sm

AINA NYINGINE YA SAMAKI

Aina nyingine za spishi za samaki huvuliwa kama samaki wa ziada na vyombo vinavyolenga kuvua samaki aina ya Jodari na wanaofanana na jodari katika Bahari ya Hindi, yaani ndoana za kulambaza, Kokoro la mfuko, Nyavu za kutega (jarife) n.k. Hizi zinawezajumuisha pamoja na spishi zifuatazo.

- *Acanthocybium solandri*	Wahoo
- *Ruvettus pretiosus*	Oilfish
- *Lepidocybium flavobrunneum*	Escolar
- *Coryphaena hippurus*	Common dolphinfish
- *Coryphaena equiselis*	Pompano dolphinfish
- *Sphyraena barracuda*	Barracuda
- *Elagatis bipinnulata*	Rainbow runner
- *Canthidermis maculata*	Rough triggerfish
- *Brama brama*	Atlantic pomfret
- *Taractichthys steindachneri*	Sickle pomfret

Aidha, miongozo ya utambuzi ilishaandaliwa na IOTC kwa aina nyingine za spishi za samaki ambao kwa kawaida hulengwa au wasiolengwa kuvuliwa kama vile ndualo, papa, ndege bahari, au kasa:

- Utambuzi wa ndualo walioko katika uvuvi wa tabaka la juu la Bahari ya Hindi. IOTC, 2013.
- Utambuzi wa papa na taa walioko katika uvuvi wa tabaka la juu la Bahari ya Hindi. IOTC na SPC, 2012.
- Kadi za utambuzi wa ndege bahari kwa ajili vyombo vya uvuvi vinavyovua katika Bahari ya Hindi. IOTC, 2011.
- Kadi za utambuzi wa kasa kwa ajili ya uvuvi wa Bahari ya Hindi. IOTC na SPC, 2011.

Nguru

WAH

Acanthocybium solandri

J –カマスサワラ
C –异鳞蛇鲭 / 細鱗油魚
E –Wahoo
F –Thazard-bâtard
S –Peto

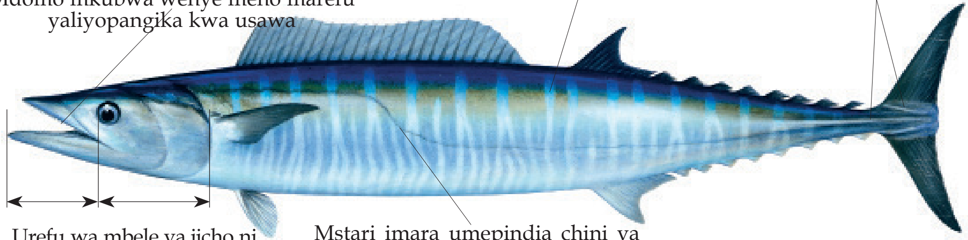

Urefu wa juu: 250 Sm
Urerfu wa kawaida: ≤ 170 Sm

Samaki mafuta

OIL

Ruvettus pretiosus

J —バラムツ
C —棘鱗蛇鯖 / 粗鱗油魚
E —Oilfish
F —Rouvet
S —Escolar clavo

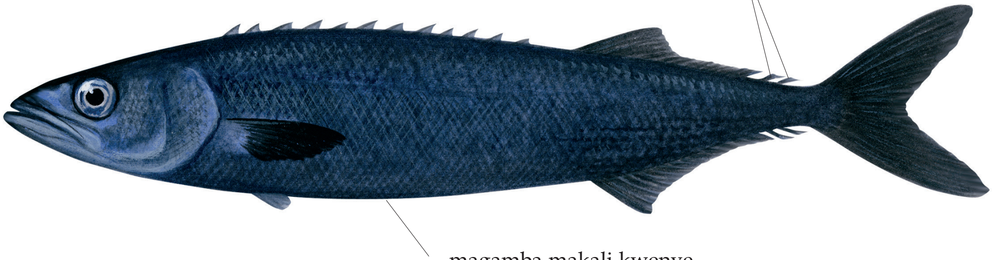

Urefu wa juu: 300 Sm
Urerfu wa kawaida: ≤ 150 Sm

Escolar

LEC

Lepidocybium flavobrunneum

J – アブラソコムツ
C – 异鳞蛇鲭 / 細鱗油魚
E – Escolar
F – Escolier noir
S – Escolar negro

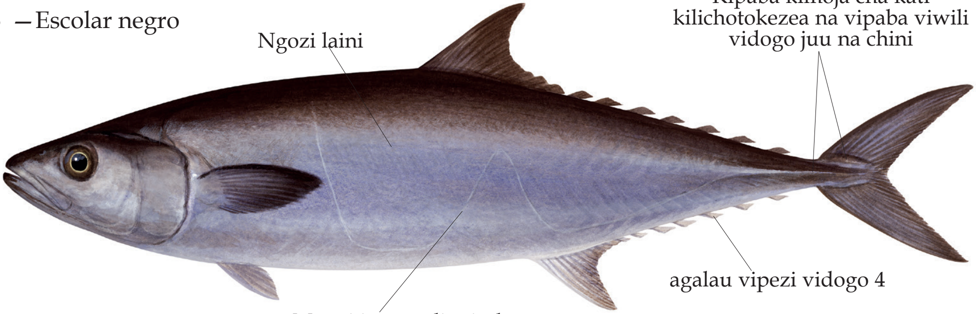

Urefu wa juu: 200 Sm
Urerfu wa kawaida: ≤ 150 Sm

Samaki Pomboo wa kawaida

DOL

Coryphaena hippurus

J – シイラ
C – 鯕鰍 / 鬼頭刀
E – Common dolphinfish
F – Coryphène commune
S – Lampuga

Umbile la mwili na rangi inamtofautisha. upana mkubwa wa mwili upo mbele ya pezi ubavu

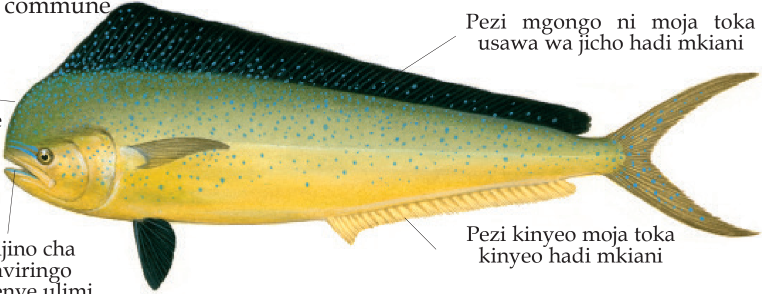

Pezi mgongo ni moja toka usawa wa jicho hadi mkiani

Dume lina sehemu ya kichwa iliyotokezea mbele

Pezi kinyeo moja toka kinyeo hadi mkiani

Kijino cha mviringo kwenye ulimi

Jihadhari: Pompano dolphinfish (Coryphaena equiselis - CFW) Vilevile huvuliwa kama samaki wasiolengwa:

- *upana mkubwa wa mwili upo nyuma ya pezi ubavu*
- *pezi mgongo ni moja kutoka nyuma ya jicho hadi mkiani*
- *jino pana kwenye ulimi*

Urefu wa juu: 210 Sm
Urerfu wa kawaida: ≤ 100 Sm

Mzia Mkubwa

GBA

Sphyraena barracuda

J —オニカマス
C —大魣 / 竹梭
E —Great barracuda
F —Barracuda
S —Picuda barracuda

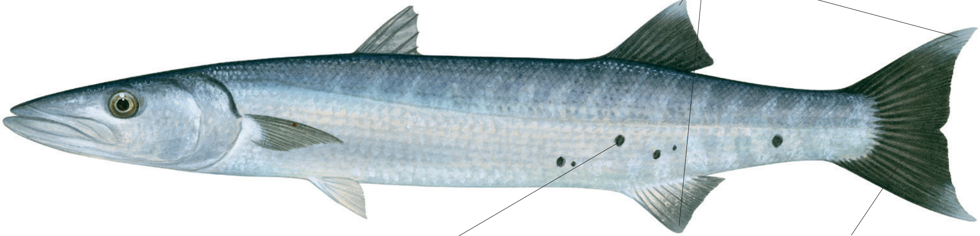

Urefu wa juu: 200 Sm
Urerfu wa kawaida: ≤ 140 Sm

Kuninga

RRU

Elagatis bipinnulata

J –ツムブリ
C –纺锤鰤 / 雙帶鰺
E –Rainbow runner
F –Comète saumon / Coureur arc-en-ciel
S –Macarela salmón

Urefu wa juu: 180 Sm
Urerfu wa kawaida: ≤ 90 Sm

Kikande

CNT

Canthidermis maculata

J –アミモンガラ
C –疣鱗 / 剝皮魚
E –Rough triggerfish
F –Baliste rude
S –Calafate áspero

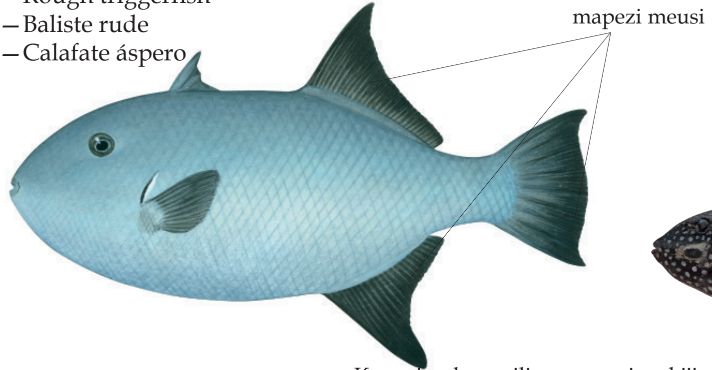

Kwa ujumla mwili una rangi ya kijivu na nyeusi yenye madoa meupe ambayo yanaweza kupotea kadiri anavykua

Urefu wa juu: 50 Sm
Urerfu wa kawaida: ≤ 35 Sm

Atlantic pomfret (Ray's bream)

POA

Brama brama

J – ニシシマガツオ
C – 乌鲂 / 大西洋烏鲂
E – Atlantic pomfret (Ray's bream)
F – Grande castagnole
S – Japuta

*Jihadharini: Angalizo Sickle pomfret (*Taractichthys steindachneri *wanavuliwa kama samaki wasiolengwa kwenye ndoana za kulambaza.*

Hakuna rekodi magharibi mwa bahari ya hindi

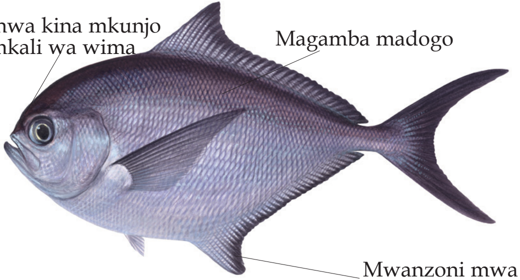

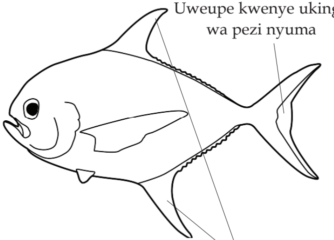

Urefu wa juu: 100 Sm
Urerfu wa kawaida: ≤ 40 Sm

Mahitaji ya IOTC kuhusu spishi za Jodari na aina zinazofanana na jodari

Tambua, weka kumbukumbu na toa taarifa sahihi wakati wote Jodari anapovuliwa na chombo chako

Vifuatazo tavyo ni baadhi ya hatua ambazo wavuvi / waangalizi wanatakiwa kuzichukua kwa mujibu wa Vigezo vya Uhifadhi na Usimamizi vya IOTC (CMM) (inapendekezwa uangalie kila mwaka marekebisho yanayofanywa na IOTC):

- Wavuvi kwenye vyombo vya ndoano za kulambaza watatoa taarifa kupitia vitabu vyao vya kumbukumbu kwa idadi na kwa uzito, uvunaji wa kila spishi ya jodari na wanaofanana na jodari pamoja na aina nyingine za samaki kwa mujibu wa CMM
- Wavuvi kwenye vyombo vya kokoro la mfuko wataripoti kupitia vitabu vyao vya kumbukumbu kwa uzito, uvunaji wa kila spishi ya jodari na wanaofanana na jodari na ikiwezekana aina nyingine za samaki kwa mujibu wa CMM
- Wavuvi kwenye vyombo vya mwanzi na mshipi, jarife, ndoana za mkono na ndoana za mishipi ya kulambaza wataripoti kupitia vitabu vyao vya kumbukumbu kwa idadi na/au kwa uzito, uvunaji wa kila spishi ya jodari na wanaofanana na jodari pamoja na aina nyingine za samaki kwa mujibu wa CMM

Kizuizi cha utupaji wa jodari jicho kubwa, zunuba na jodari pezi njano

Vyombo vyote vinavyovua kwa kokoro la mfuko vinapaswa kuhifadhi kwenye chombo na baadae kutua jodari jicho kubwa, zunuba, na jodari pezi njano waliowavua isipokuwa samaki ambao hawafai kuliwa au kwa matumizi ya binadamu.

Meli zote za seine za mfukoni zinatakiwa kubakia ndani na kisha kutua, kwa kadiri inavyowezekana, spishi au spishi zifuatazo zisizolengwa; tuna, samaki aina ya upinde wa mvua, pomboo, samaki aina ya triggerfish, billigate, wahoo na barracuda, isipokuwa samaki wanaochukuliwa kuwa hawafai kuliwa na binadamu na/au spishi ambazo haziruhusiwi kuhifadhiwa kupitia sheria za nyumbani na wajibu wa kimataifa.

- "samaki wasiofaa kwa matumizi ya binadamu" ni:
  - ni aliyebanwa au kusagwa katika kokoro la mfuko; au
  - aliyejeruhiwa kutokana na kunusurika kuliwa ; au
  - amekufa na kuharibiwa katika wavu wakati ambapo zana imeshindwa kurejesha wavu katika hali ya kawaida ilikuweza kumtoa samaki aliyenasa akiwa hai
- "samaki wanaofaa kwa matumizi ya binadamu" hawahusu samaki ambao:
  - anayedhaniwa kuwa hafai kwa ukubwa wake, soko au aina ya spishi; au
  - samaki aliyeharibika au kuchafuliwa baada ya kitendo cha kuachwa na mabaharia.

Iwapo jodari (jicho kubwa, zunuba na pezi njano) wamevuliwa kipindi cha mwisho cha safari na hakuna nafasi ya kutosha kuwahifadhi jodari wote waliovuliwa, basi samaki hao watatupwa tu iwapo:

- Nahodha na mabaharia watajaribu kuwaachia hao jodari (jicho kubwa, zunuba au pezi njano) wakiwa hai haraka iwezekanavyo; na,
- Hakuna shughuli nyingine ya uvuvi itakayoendelea baada ya kuwaachia samaki hao mpaka jodari (jicho kubwa, zunuba na jodari pezi njano) waliokuwa kwenye chombo hicho watakapopakuliwa bandarini au kwenye chombo kingine

Vyombo vyote vinavyovua kwa kokoro la mfuko vinahimizwa kubakisha kwenye chombo na kuwashusha samaki waliovuliwa bila kukusudiwa ilimradi chombo kinaweza kuzingatia uvuvi sahihi(ikiwa ni pamoja na lakini sio tu kwa jodari wengine, kuninga, samaki pomboo, kikande, ndualo, nguru na mzia) isipokuwa samaki wanaodhaniwa kutofaa kwa matumizi ya binadamu.

Imetafsiriwa kwa lugha ya Kiswahili na Muungano wa Kitaifa wa Uvuvi wa Jodari (TuNA) kwa ufadhili wa WWF kupitia mradi wa SIDA-NORAD

UTAMBUZI WA SPISHI AINA YA JODARI NA WANAOFANANA NA JODARI KATIKA BAHARI YA HINDI

BY NC SA

© FAO, 2023
CA3439SW/1/12.23